

STATSRÅD SYLVI LISTHAUG

Kopi:
H.M.K.
Stortingets justiskomiteé
Div.

"We decide on something, leave it lying around, and wait and see what happens. If no one kicks up a fuss, because most people don't understand what has been decided, we continue step by step until there is no turning back". (Jean-Claude Juncker(1))

VÅPENLOVEN. DET 4. RIKET VS. NORDMANNENS TRAD. VÆPNING
Eller: Justisdepartementets løsning på ikke-problemer.

INNLEDNINGSVIS

"-Vi skulle gjerne ha gjort reglene enda strengere, men dette er likevel en milepæl innen våpenkontroll, sier Juncker" ved Brüssels endrede regler av 2016 med bakgrunn i terrorangrep utført med lastebil og smuglervåpen (Nat. 27.12.16), regler som bl.a. innebærer "forbud mot helautomatiske våpen omdannet til halvautomatiske".

Nationen gjengir samtidig forsker Erik Martin Lakomaa, Handelshøgskolan i Stockholm; "-All forskning viser at det er ikke noen sammenheng mellom kriminalitet og lovlige våpen hos sivile".

Men: "Av ein eller annan grunn er det slik at dei som plar seie: "Det er større sjanse for å bli drepen i ei trafikkulykke enn av ein terrorist", aldri seier: "Det er større sjanse for å bli drepen i ei trafikkulykke enn av eit skytevåpen". (Stanford-prof. Niall Ferguson; Dag og Tid 13.10.17)

Den betydelige "sammenhengen mellom kriminalitet og lovlig" alkoholtilgang, pleier heller ikke være tema i den langdryge skumlifiseringsprosessen mot håndvåpen.

Fra 2012 - 2016, ca. 5 år, har vi begått overlagt drap på omkring 60.000 norske barn (1.Mos.9,6). Dertil drept (Aft.p. 09.02.17) i flg. Kripos 154 personer hvorav 15 el. ca. 10% med skytevåpen. Om noen av disse ca. 3 pr. år er skutt med noen av de trettenhundreogtjue tusen registrerte skytevåpen (evt. m. stjålet slikt), og om noen av de 3 ellers kunne unngått bli drept på annen måte; det vet jeg ikke.

Men registrerte våpen, herunder over 30.000 pistoler og ca. 18.000 halvautomatiske rifler, synes ikke være en påtagelig del av drapsproblematikken.

Uregistrerte hagler (det antas noen hundre tusen) heller ikke. (Jeg antar Politiet kommer over noen (endog modifiserte) eksemplarer hos personer som ikke kvalifiserer for innehavet; men slik vil det alltid være.)

6.439 våpen er registrert tapt fra Forsvaret. (Kl.k. 02.03.17) Man kan undres hva de evt. nyttes til, men de synes ikke forårsake dødsfall i Norge.

70.000 våpen er registrert på avdøde personer (ib.). Uryddig; javisst. Men heller ikke dette et alvorlig problem; heller ikke de dødes våpen synes gjøre seg gjeldende ved drapsstatistikk.

Dep.s foroverlenthet som jeg registrerer ang. håndvåpen, kan f.eks. illustreres ved:

Omkring den tid F.dep. (1989) begynte sine tilnærmelser mot reservebefalets mobiliseringsvåpen, innføres registreringsregime for glattboret enkeltskuddshagle erhvervet etter 24.08.90; dette i kontrast til EUs våpendirektiv vedl. I (se prop. 165L (2016-17) 7.1.1& 7.1.2) hvor kun fordres en kontroll (ikke registrering) med hvem som innehar slikt erhvervet etter 28.07.10, og hvor videre det reviderte direktiv innfører registreringsplikt for slikt våpen "lagt ut for sal frå 14. september 2018".

AD PROP. 165L (2016 - 2017)

Generelt registreres som gjennomgående hensyn, tilpasning til Europa-unions reviderte våpendirektiv. Videre:

MY HOME IS MY CASTLE,

og "Hver Borgers Huus er helligt." (Konst.kom; Eidsvold 1814)

Dep. underkommuniserer en sak (§30,5.1.):

Ot.prp. 74 (1996-97) ytret Dep.s ønske om politihjemmel for kontroll med våpenoppbevaring.

Dep. fant det "av prinsipielle grunner ... riktig å sette som betingelse for kontroll hos private at det gis forhåndsvarsel." (Kap.8)

Dep. skriver (prp.74;7.4.2): "En myndighet til kontroll uten forhåndsvarsling vil representere et betydelig inngrep i den private rettsfare, og vil dessuten kunne åpne for misbruk der politiet forøvrig er henvist til straffeproseslovens regler for ransakning. Den europeiske menneskerettskonvensjon art. 8 fastsetter at enhver har krav på respekt for sitt privat- og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse. I utgangspunktet er en bestemmelse om kontroll i hjemmet et inngrep i denne retten. Slike inngrep kan i henhold til art. 8 nr. 2 foretas i den utstrekning det er nødvendig i et demokratisk samfunn, bl. a. for å forebygge uorden og kriminalitet. Forhåndsvarslet kontroll av privat oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon vil ikke komme i strid med konvensjonens art. 8."

Dep.s forståelse av art. 8 kan antas innenfor imperiebyggerne i Karl V.s hoffstads ånd og prinsipper og dynamiske omgang med 'menneskeretter'. Men hva med Eidsvoldsgrundlovens Aand og Principer?

"Huusinquisitioner maae ikke finde Sted, uden i criminelle Tilfælde."

"-Det foreliggende lovforslag står i et tvilsomt forhold til Grunnlovens paragraf 102 og Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, skriver professor Andenæs i en juridisk betenkning til paraplyorganisasjonen for ulike våpenforbund i Norge.

Den juridiske nestor innenfor norsk strafferett mener at forslaget ikke hører hjemme i en demokratisk stat." (Aft.p. 24.03.98)

Dep.s ønske ble så (u-) lov.

Det går tyve år.

Ny prop. Borte er drøftingen. En prop. som foregir løfte vesentligheter fra forskrift til lov, gjør for tilfellet motsatt: "Femte ledd vidareførar gjeldande heimel i gjeldande våpenlov § 27 a. Dei nærare vilkåra for å kunne kreve tilkomst til privat bustad vert fastsette i forskrift." (Kap. 17)

Krav til forhåndsvarsel er fjernet, uten at det nevnes i Merknader.

For såvidt i tråd med den dynamiske EU-ånd, har Dep gått steget videre fra det som allerede er en forbrytelse mot privatsfæren og Eidsvoldsgrundloven, til

å åpne for ytterligere politistats-metodikk; ikkevarslede politi-inkvisisjoner i heimen.

(La oss ellers slippe forsøkene på å fremstille Politiet som et forvaltningsorgan på linje med Feiervesenet, eller forsøk på omveier til kriminell husinkvisisjon via annen definert forvaltningsmyndighet.)

Privat oppbevaring av lovlige skytevåpen er utenfor Statens rettmessige rekkevidde å fysisk kontrollere; kun kan det forfølges ved opplagt sikringsbrudd.

Ønsker man privat å samle operative mitraljøser, hvilket i utg.pkt.et ikke er et 'tilatt' våpen, kan rimelig oppkomme spørsmål om avslag vs. offentlig kontroll av oppbevaring.

LITT OM DEN VIRKELIGE VERDEN

Prop. 165L tilfører tidstypisk en formålsparagraf hvor et formål "er å trygge samfunnet mot uønskede hendinger med våpen."

Uønskede hendelser kan være mangt; "Politihøgskolen syner til at det som regel brukast uregistrerte skytevåpen til kriminelle handlingar" (12.1.4); og jeg vil over til voldspreventivet i en bred, sikretfolkevæpning. Et tema prop.en lite nevner.

Særregler for Svalbard, Jan Mayen er nevnt; likeså "trygging mot åtak eller liknande" og "terrorhandlingar eller piratåtak" relatert til boreplattformer, skip, fly m.v. (Merknadar).

Men intet av det som fremgår av den engelske, og senere amerikanske, Bill of Rights; skrevne med bakgrunn i erfart politistat / statsterrorisme. Intet om almen rett til adekvat selvforsvar; mot rovmennesker eller rovdyr.

Frank Rossavik forteller (Aft.p. 25.10.16) fra Kennesaw, Georgia, USA, hvor man kan bøtelegges for ikke å ha våpen og ammunisjon. Loven sies ikke å bli håndhevet, men ble vedtatt i 1982 etter at Morton Grove i Illinois vedtok forbud mot håndvåpen.

"I Morton Grove viste statistikkene ingen endring i kriminaliteten. Tallene for volds kriminalitet gikk til og med litt opp. I Kennesaw falt kriminaliteten drastisk, for eksempel ble det langt færre innbrudd og ikke noe nytt drap før flere år etterpå - og det skjedde med kniv."

"-Da loven ble vedtatt, hadde Kennesaw 5000 innbyggere. Siden er tallet blitt mangedoblet, men vi har den samme kriminalitetsraten i dag som den gang. Normalt vil kriminaliteten øke når byer vokser, men det har vi sluppet. Vi har færre lovbrudd pr. tusen innbyggere enn de fleste steder i Georgia, sier politiinspektør Craig Graydon ved Kennesaw Police Department. Årsaken er, mener han, at kriminelle regner med at de kan komme til å bli møtt med skytevåpen."

Våpentettheten blant norske husstander utgjør et voldspreventiv. Alt som kan senke denne (f.eks. utsikt til uanmeldte politibesøk) eller kompromittere denne (f.eks. uvedkommendes innsikt i hvem som har hva, eller også ikke har våpen), er fra et norsk, nasjonalt perspektiv, ikke ønskelig. Våpenkyndighet og eierskap er en dyd. (At samtidig våpen og våpenopplæring ikke bør tilstås bekjennere av religion som foreskriver "drep avgudsdyrkerne hvor dere finner dem", burde være ukontroversielt.)

Jeg ikke engang forsøker å unnlate sammenholde Just.dep.s disposisjoner med F.dep/Forsvarets. 'Forsvaret' har over mange år suksessivt blitt avvåpnet; argumentasjonen ofte kreativ, jeg vil mene vikarierende; ob.lt Ole J. Eilertsen ved HV-staben tillater seg (Forsvarets Forum okt/-14) å fremstille områdelagring av Heimevernets 'våpen' (det som ikke allerede er) som "høyere beredskap". Han endog begrunner det.

Forsvaret er stort sett borte. Det resterende er avvåpnet. Forsvarsloven (2017) prioriterer ikke Heimevernet til heimstaden. Planene eksisterer for å skrape

det høylig sivil-våpnede Agder for HV-soldater. Lensmannsetaten er under avvikling og Politiets anti-terrorkapasitet i det grissgrendte vil alltid være "for sent" og dertil for liten.

Den som nå begynner å lese inn 'sivil-milits', kan glemme det. Anliggendet er den 'kjølende' effekt av stor sivil våpentetthet, den enkeltes uavkortede rett til selvforsvar med adekvate midler, samt offentlig myndighets mulighet for nyttiggjørelse av all tenkelig vernekapasitet.

Opprettholdelse av den sivile våpenmengde og våpenkultur kvalifiserer etter mitt skjønn for "edruelige og pålitelige personer<s> ... behov eller annen rimelig grunn for å ha skytevåpen" (gjeldende § 7).

Men apropos "kompromittere":

§ 36 VÅPENREGISTER

Det finnes informasjon som ikke bør samles og som samlet er å definere som på avveie. Er informasjonen dertil elektronisk, kan man derssverre anta at kopier kan ha forlatt stedet.

De sivile våpenregister fantes tidligere ved (jeg antar samtlige 54) politidistrikter. Ved manuelt eller ikke-nettverkstilknyttet register, en heldig løsning.

Men Dep. ville det anderledes. Allerede Ot.prp. 74 (1996-97) lufter "mulighet for etablering av et sentralt våpenregister" (1.2); noe mulighetenes kunstneres besørget hjemlet som en mulighet i 2001; "Kongen kan bestemme at det skal opprettes ..."; hvilket naturligvis ble opprettet; 2003. Etter tyve år finner Dep. å bentfrem ønske lovfestet at "Politiet skal føre eit sentralt våpenregister".

Det forlengst eksisterende sentralregister har til hensikt "først og fremst å trygge politiet si evne til å kynne syte for at lova sine reglar vert følgt til ei kvar tid. I tillegg skal registeret trygge at styresmaktene mellom anna har oversyn over kva våpentypar, talet på våpen med vidare som finst."

Politiets behov bør som før kunne dekkas fra mindre, uavhengige enheter. Jeg kan ikke se at potensielle overgripere, herunder styresmaktene, har rimelig krav på ønskede "oversyn".

UTLÅN

Noe enkelt sagt hjemler § 11 at løyvehaver tidsavgrenset låner ut hagle eller rifle til skikket ikke-løyvehaver; en skikkethetsvurdering Dep. nå vil flytte til Politiet. (Det bør i sammenhengen noteres at Politiet ihht. § 8 kan sette som vilkår for løyve "at adgangen etter § 11 til å overlata våpenet til andre ikke skal gjelde." Politiet kan mao. 'klausulere' almindelig bestemmelses anvendelse hvor skikket løyvehaver finnes uskikket til å vurdere annens skikket-het. Der kan endog tenkes livssituasjoner hvor løyvehaver selv vil ønske slik klausul.)

Det fremgår ikke eksplisitt av prop.en at dagens ordning ikke fungerer; jeg antar løyvehavere er pinlig oppmerksom på konsekvenser av en feilvurdert skikkethet.

Implisitt i Dep.s ønske blir spørsmålet om hvem som vurderer tilgang til våpenoppbevaring. Skal 486.028 registrerte våpeneieres make eller annet / andre husstandsmedlemmer m.v. måtte ha politiløyve for aktuelle våpen for å ha tilgang til (nøkkel til) sikkerhetsskapet?

Forsvarlig tilgang vil i høyeste grad fortsatt måtte være en individuell og privat vurdering.

Jeg kan ikke hevde å ha tilstrekkelig oversikt over all the devils in the Dep.s details.

Politiets u-lovfestede bemyndigelse for ikke-rettslig besluttet husundersøkelse er ikke-kompatibel med rettssamfunnet. "Tanken om at det ikke er noen grense for den lovgivende myndighets makt, er delvis et resultat av idéen om folkets suverenitet og demokratisk styresett. Den er blitt styrket ved troen på at så lenge alle offentlige handlinger er hjemlet i lovgivningen, vil rettsstaten være beskyttet. Men dette beror på en fullstendig misforståelse av begrepet rettsstat. Dette begrepet har lite å gjøre med spørsmålet om alle regjeringshandlinger er legale i ordets juridiske betydning. De kan godt være det uten å være i overensstemmelse med de prinsipper rettsstaten må bygge på." (Friedrich von Hayek; Veien til trelldom)

At Dep. for anledningen dertil ønsker slette krav om forhåndsvarsel, understreker igjen i hvilket ideologisk regime Justisdepartementet finnes.

For en bredere forståelse av konteksten Dep.s renkesmeder opererer i, henvises til D.J.H.; Hærpistoler m.v.; kommentar-avisa.no ; 11.03.16.
Se og min henvendelse til Stortingets justiskomite av 10.10.97.

Dag Jørgen Høgetveit

NOTE:

1. Juncker ifm. innføringen av Euro; gjengitt (Nat. 26.01.18) av Eva Nordlund m. ref. The Telegraph; "kan oversettes med: "Vi bestemmer oss for noe, lar det flyte rundt og venter og ser hva som skjer. Hvis ingen lager trøbbel - de fleste forstår jo ikke hva som er bestemt - fortsetter vi skritt for skritt til det ikke er noen vei tilbake.""

Vedr. Nordlunds aktuelle anliggende, norsk suverenitet over norsk kraft-produksjon/distribusjon, er det "ACER som skal sørge for "no turning back"". Saken frembyr naturligvis også Just.dep.s lovavdelings kreative omgang med en (grundlovs-stidig) grundlovsbestemmelse vedr. en evt. (for Eidsvolds-grundloven ukjent) suverenitetsavgivelse.

Et "selvstendig" rike ivaretar i høyest mulig grad selv suverenitetsrelaterte anliggender; som mat, politi / mil. forsvar. Men også energi. Selv et énstemmig storting er ikke gitt kompetanse til å underlegge Norge Roms energidirektiver. "-Nå nærmer investeringene i kraftnett og kraftforsyning seg nesten det dobbelte av industriinvesteringene. Samtidig diskuterer vi ytterligere avvikling av vårt regulerte kraftregime gjennom å tilslutte oss Acer (EUs energitilsyn, red.anm.). Vi greier ikke å sette kraftsystemet inn i en systematisk plan for å styrke industrien, og vi skusler bort våre fordeler med å være et av landene i verden med høyest andel fornybar energi." (Christian Anton Smedshaug, Agri Analyse; Kl.k. 03.02.18)